

Korkea yrittäjyysaste ei saa olla itseisarvoinen tavoite, täytyi tutkimusprofessori **Jaakko Kiander** Helsingin Sanomissa keskellä heinäkuun kaatosateita (HS 25.7.). Muiden yrittäjien kuin maanviljelijöiden suhteellista osuutta työvoimasta kuvaavien OECD-tilastojen avulla Kiander osoittaa, että yrittäjien suuri määrä yhdistyy mieluummin huonoon kuin hyvään taloudelliseen menestykseen. Yrittäjien osuus on korkeinta (noin viidennes työllisistä) Korean ja Meksikon lisäksi eteläisen Euroopan maissa eli Kreikassa, Portugalissa ja Espanjassa. Näissä maissa on useimmiten myös matala työllisyysaste, alhainen tulotaso ja heikko keskimääräinen tuottavuus. Vähiten yrittäjiä taas on Pohjois-Euroopassa ja USA:ssa (osuus työllisistä 5–7 %), joissa samalla on myös korkea työllisyysaste, hyvä tulotaso ja korkea tuottavuustaso. Vaikka syy-seuraussuhteet eivät ole mekaanisia ja yksiviivaisia, Kianderin mielestä ”on kyllä ajateltavissa, että työpaikkojen puute ja heikko sosiaaliturva luovat kannustimia aloittaa oma yritystoiminta ja toimia itsenäisenä ammatinharjoittajana. Tällöin kyseessä on kuitenkin eräänlainen pakkoyrittäjyys”.

Lähes muodiksi paisuneessa yrittäjyyspuheessa sekoitetaan selvästikin kaksi asiaa: yritystoiminnan laajuus ja yrittäjien tai yritysten lukumäärä. Kansainvä-

lisessä vertailussa korkea tulotaso yhdistyy erittäin selvästi yrityssektorissa työskentelevien palkansaajien suureen osaan työikäisestä väestöstä. Kianderin tärkein johtopäätös onkin tämä:

”Talous- ja yrittäjyyspolitiikan tavoitteena tulisikin ensisijaisesti olla yrityssektorin kasvu- ja työllistämisedellytysten tukeminen, ei niinkään yritysten lukumäärän maksimointi.”

George W. Bush on texasilainen öljypohatta, **John Kerryn** vaimo on perinyt Heinzin ketsuppi-imperiumin. Onko lopultakaan väliä, kumpi herroista USA:n marraskuisissa presidentinvaaleissa voittaa – rahan valtahan jatkuu joka tapauksessa?

Rahassa on eroja. Eivät kaikki kapitalistit ole ahneita, kyynisiä ja keinoja kaihtamattomia maksimaalisten pikavoittojen metsästäjiä, yhtä vähän kuin kaikki upseerit ovat sotahulluja. Pikemmin päinvastoin: todelliset tehtailijat ja yrittäjät ovat pitkäjänteisiä talouden ammattilaisia siinä, missä upseerit ovat sodan ammattilaisia. Molemmat tietävät, että raakaan nollasummapeleihin tähtäävä taistelu ”sidosryhmiä” (työntekijöitä, kilpailijoita, asiakkaita tai vastustajia) vastaan on varmin tie tappioon vähänkin pitemmällä aikavälillä. Järkevä kapitalisti välttää viimeiseen saakka avoimia konflikteja, upseeri sotaa.

Voi nähdä niinkin, että USA:n tulevissa presidentinvaaleissa realistinen raha on kyynistä rahaa vastassa. Rahan hallitse-

va ääni ei nykyisin ole reaalkapitalismin ääni. 1990-luvulla yliotteen saanut ja vallastaan hullaantunut rahakapitalismi kulkee maailman pörseissä ja rahamarkkinoilla yötä päivää reaaliajassa ja lypsää voitot kotiin (USA:han) lyhyin syöksyin. Häntä on alkanut heiluttaa koiraa ja on pakottanut isäntänsä toimimaan kvartaalitalouden ehdoin. Mutta myös rahamaailman sisällä rivit rakoilevat. Yhä useammat tajuavat, että vapaat kädet saaneet ja lähes täysin sääntelemättömät rahavirrat ovat luomassa kuplaa, joka uhkaa pian paukahtaa pelureiden niskaan. Lypsävää lehmää ei ehkä sittenkään kannata panna lihoiksi, vaikka se osavuositauksessa näyttäisikin liiketaloudellisesti erityisen kannattavalta.

Matti Apusen mielestä (Aamulehti 7.8.) Fahrenheit 9/11 on Michael Mooren ”kiivain elokuva, jonka ainoa tavoite on tahraa presidentti George W. Bushin hallintoa kaikin voimin ja keinoin. Se esittäytyy ’ristiriitaisena’ dokumenttielokuvana. Tosi-asiassa siinä ei ole mitään ristiriitaista, koska se on niin yhtä mieltä itsensä kanssa, että neuvostoliittolaiset propagandistitkin punastuisivat”.

Apunen jatkaa: ”Michael Moore on elokuvantekijä, propagandisti ja maailman puolialymyksen lemmikki. Hän saa anteeksi tökeröyden ja röyhkeyden, jota ei sallittaisi kenellekään muulle. Moore esiintyy ’kansanmiehenä’. Toisin sanoen hän pu-

keutuu huonosti ja pitää lippalakkia, jonka alle peittyä se, että Moore on tehnyt paljon rahaa pukeutumalla huonosti ja rienaamalla rikkaita.”

Koska Matti Apunen Aamulehden vastaavana päätoimittajana kuuluu ilman muuta koko-älymystöön, oli moisen arvion kimmokkeena heti mentävä katsomaan tuo Fahrenheit 9/11-elokuva. Kyllä, Apunen on oikeassa, Moore pukeutuu huonosti ja pitää lippalakkia.

Elokuun alkupuolen yleisgallupien mukaan tilanne jenkeissä olisi aika lailla tasan George W. Bushin ja John Kerryn välillä. Yleisgallupit antavat kuitenkin hiukan harhaisen kuvan, koska valitsijamiehet valitaan osavaltioittain ja kussakin osavaltiossa äänten enemmistön saanut ehdokas saa osavaltion kaikki valitsijat. Tarjolla on kuitenkin oiva nettiosoitte – www.electoral-vote.com/ –, josta tilanteen kehittymistä voi seurata osavaltioissa tehtyjen mielipidetutkimusten pohjalta. Sivua täydennetään sitä mukaa kuin uusia gallupeja ilmestyy.

Tätä kirjoitettaessa eli elokuun 10. päivänä Kerry oli johdossa luvuin 307–231 eli aika turvallisesti. Hajonta osavaltioiden kesken on kuitenkin suuri ja juuri tässä suhteessa tuo nettiosoitte on kiintoisa: se jakaa valitsijamiespaikkojen todennäköisyyden osavaltioittain vahvoihin (ehdokkaiden kannatuksen ero yli 10 prosenttiyksikköä), heikkoihin (ero 5–9 prosenttiyksikköä) ja hiuksenhienoihin (ero alle 5 prosenttiyksikköä).

Elokuun kuudentena jakaumat menivät näin:

	John Kerry	George W. Bush
kaikkiaan	307	231
joista		
vahvoja	185	134
heikkoja	68	52
hiuksen-		
hienoja	54	45

Syksyn mittaan kannattaa seurata, miten kamppailu etenee. Ihmetellä täytyy, ettei suomalainen media ole havainnut tällaista seurantavälinettä.

”Antiikin viisauden kivijalkana oli ajatus, että totuuden, moraalien ja onnen yhdistäminen on mahdollista yksittäiselle ihmiselle tässä elämässä. Kristinuskon vieritti tämän peruskiven pois paikaltaan. Sen mukaan tällaista täydellisyyden kolmiota ei enää ihmisvoimin voinut rakentaa. Esimerkiksi kirkkoisä Augustinukselle tämänpuolinen elämä oli pelkkää syntitoipiluutta varjojen laaksossa, ikään kuin jatkuvaa talvea.

Kesä onkin vuodenajoista epä kristillisin. Uskonnollisia kalenterijuhlia ei juuri ole. Lisäksi, ja tämä on pääasia, kesäarmo tekee Jumalasta oudolla tavalla tarpeettoman. Alkuvoimainen luontokontakti, pakanallinen auringonpaltvonta, etäuniversaali keskittyminen lähipiiriin sekä taivasodotusten kertakaikkinen tämänpuolistuminen pehmittävät Jahven, sammuttavat pelastuksen janon ja korvaavat evankeliumin.” (*Tuomas Nevanlinna*, HS/Nyt-liite 29/2004)

Runoilija Ilpo Tiihosen kokoelma *Largo* on nyt valmis ja ilmestyy näinä päivinä kirjakauppoihin. Näytteeksi Tiihonen vilauttaa jo yhtä sen runoista:

”Largon’ seinät ovat tietysti leveällä ja katto vapautuneesti auki. Kuitenkin jo Portugalin keväässä, vaikka mantelipuut lohduttavasti kukkivat, rutusti koti-ikävä joskus illan yksinäisyydessä. Terapiaksi oli hyvä muistella Suomen kesää, ikiomaa autuuttamme. Niin alkoi hiukan tihennettyjen muistojen tuuppaamana syntyä pala palalta runo josta tulisi pitkä oodi nimeltään ’Suuri sammattilainen kesäjuhla’:

’Oi mailman piiri! Oi gaudeamusten kukkiva niittu! kun kvantein, kvintein,

kvaliteetin/ siitepölyinen sotti soi/ kukkulall kesäisell,/ ja maisterit tohtorit pörrää!// Carpe diem! Ura putkenaan Filosofo,/ se

syöksykourujen sokrates,/ nyt nurmikolle päästää derridaat,/ ja tuolla

Kielitieteilijä konttaa possessiivisuffikseja pärskien,/ ja lähteepä lähtee

historiatieteen väitöskirja/ saunan taa,/ ja kuuluu lorinaa ja naukaisu, kun

Dosentin päässä/ aikavalli paukahtaa,/ ja Sosiologi, soukanenä/ miehen ja

naisen väliin tutkielman tunkenut,/ kolmatta sukupuolta suosittelee

kossupullolleen,/ kun iloinen Folkloristi vienosti vienaa lortellen/ näkee

jo toisintojaan metsän rajassa...”